

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/202/2020
Identifikačné číslo spisu: 1216205481
Dátum vydania rozhodnutia: 12.07.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Šluk
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1216205481.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne JUDr. O. F., bývajúcej v N., C. XX, proti žalovanému Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, so sídlom v Bratislave, Bajkalská 27, o zaplatenie 1.830,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 11Cpr/2/2016, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 24. februára 2020 sp. zn. 5CoPr/1/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 24. februára 2020 sp. zn. 5CoPr/1/2020 potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 20.12.2019, č. k. 11Cpr/2/2016-199, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie 921,50 eur a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania.

1.1. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že nie je pravda, že žalobkyňa v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 16Cpr/2/2016 o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru neuplatnila žiaden nárok na náhradu mzdy za výpovednú dobu. Podaním doručeným dňa 2.10.2017 k sp. zn. 16Cpr/2/2016 (o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru) žalobkyňa rozšírila svoj návrh (okrem iného) aj v tom smere, že žiadala od žalovaného mzdu za výpovednú dobu odo dňa 6.3.2016 do 5.5.2016 vo výške 921,50 eur, t.j. spolu 1.843 eur. Súd prvej inštancie (konajúci vo veci sp. zn. 16Cpr/2/2016) na pojednávaní dňa 22.11.2017 uznesením pripustil zmenu petitu žaloby okrem iného o povinnosť žalovaného zaplatiť žalobkyni mzdu za výpovednú dobu odo dňa 6.3.2016 do 5.5.2016 vo výške 921,50 eur (nie 1.843 eur). Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 17.01.2018, č. k. 16Cpr/2/2016-195, právoplatným dňa 30.11.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.09.2018, č. k. 10CoPr/7/2018-233, žalobu zamietol v celom rozsahu, teda aj v časti týkajúcej sa povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni mzdu za výpovednú dobu odo dňa 06.03.2016 do 05.05.2016 vo výške 921,50 eur, čím jednoznačne vznikla prekážka právoplatne rozhodnutej veci vo

vzťahu k aktuálne prejednávánemu sporu, a to v časti zodpovedajúcej rozsahu zamietnutého nároku v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 16Cpr/2/2016. Zostávajúca časť nároku, ktorú mal súd prvej inštancie nesprávne identifikovať, keď vychádzal zo sumy 1.903 eur ako sumy nároku na náhrady mzdy za výpovednú dobu dvoch mesiacov, nie je otázka pre rozhodnutie o prekážke rozhodnutej veci významná. Avšak pre informáciu, z obsahu spisu (Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 11Cpr/2/2016) je zrejmé, že žalobou zo dňa 5. apríla 2016 žalobkyňa žiadala uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni mzdu za výpovednú dobu (žalobkyňou určenú od 6.3.2016 do 5.5.2016) vo výške 1.830 eur spolu s úrokom z omeškania. Podaním zo dňa 2.5.2016 žalobkyňa špecifikovala nárok uplatnený žalobou ako nevyplatenú mzdu za výpovednú dobu dvoch mesiacov vo výške 2x951,50 eur, teda spolu 1.903 eur, o pripustení zmeny (rozšírenia) žaloby súd prvej inštancie zatiaľ nerozhodol. Po odpočítaní sumy 921,50 eur od sumy 1.903 eur (v prípade pripustenia rozšírenia) zostane predmetom tohto konania suma 981,50 eur, teda nie suma uvedená súdom prvej inštancie 981,15 eur, ale ani nie suma uvedená žalobkyňou v odvolaní - 982,50 eur.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa, jeho prípustnosť odôvodnila výslovnou ustanovením § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala predovšetkým to, že sa prvoinštančný súd a odvolací súd nezaoberali meritom veci ani predloženými dôkazmi, ale vytvorili prekážku rozhodnutej veci. Žalobkyňa uviedla, že v konaní sp. zn. 16Cpr/2/2016 rozšírila žalobu. Pri rozšírení žaloby očakávala, že súd prvej inštancie rozhodne v jej prospech, a tým, že jej žalobu v predchádzajúcom konaní zamietol došlo k porušeniu článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobkyňa tiež namietala nesprávny výpočet zostávajúceho predmetu sporu. V ostatnom obsahu sa žalobkyňa zaoberá meritom veci a postupom súdu po podaní jej návrhu na vydanie platobného rozkazu. Na záver navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

3. Na vyjadrenie žalovaného k dovolaniu odvolací súd neprihliadol, vzhľadom k tomu, že bolo podané po lehote na podanie vyjadrenia (§ 436 ods. 3 druhá veta CSP).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a naň oprávnenými osobami (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Dovolací súd na úvod svojich úvah, považuje za potrebné poukázať na to, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“. Dovolateľ nielenže musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ale aj samotné dovolanie, a aj iné podania v dovolacom konaní, musia byť spísané advokátom. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je totižto kardinálne správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

5.1. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP argumentáciou o čiastočnom zastavení konania (o 921,50 €), pre ktorú neboli podľa jej názoru splnené zákonné podmienky.

8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8.2. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že dovolateľ sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 420 písm. f/ CSP. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8.3. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

8.4. Prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový stav, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový stav bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne.

8.5. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8.6. V preskúmvanej veci súdy nižších inšancií pre prekážku právoplatne skončeného konania vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 16Cpr/2/2016 o určenie neplatnosti skončenia

štátnozamestnaneckého pomeru a náhradu mzdy, konanie o opätovnom uplatnení nároku na mzdu za výpovednú dobu od 6.3.2016 do 5.5.2016 žalobou v tomto konaní v príslušnej časti zastavili. Žalobkyňa v dovolaní nepoprela, že v konaní sp. zn. 16Cpr/2/2016 podala návrh na zmenu žaloby v podaní z 2. októbra 2017 (č.l. 194 a nasl. spisu), ktorú súd prvej inštancie pripustil na pojednávaní 22. novembra 2017 (zápisnica č. l. 185 a nasl. spisu) okrem iného v znení: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni mzdu za výpovednú dobu odo dňa 6.3.2016 do 5.5.2016 vo výške 921,50 €“. Žalobkyňa okrem iného v dovolaní uviedla, že rozšírenie (návrh na zmenu žaloby) podala v úmysle, že sa dovoľá svojich práv (mzdy za obdobie od 6.3. 2016 do 5.5.2016) v konaní sp. zn. 16Cpr/2/2016, súd však jej žalobu zamietol. Negatívna stránka materiálnej právoplatnosti sa prejavuje ako nezmeniteľnosť rozhodnutia a spôsobuje tzv. prekážku právoplatne rozhodnutej veci, čo znamená, že o tej istej veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo, nemožno rozhodovať opäť. Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú súd prihliada ex officio.

8.7. Uplatnené dovolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť správnosť procesného postupu odvolacieho súdu ohľadom otázky o čiastočnom zastavení konania pre prekážku veci právoplatne rozhodnutej. V zmysle judikatúry ústavného súdu, právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (napr. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010). Nejedná sa o nesprávny procesný postup súdu, ktorým by došlo k porušeniu procesných práv strán v takej miere, žeby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie žalobkyne v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho najvyšší súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

10. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018) a ani si ich náhradu neuplatňoval.

11. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.